

Monessa liemessä keitetty kolmikko

Vuosi 1998 on kolmikolle Pantzar-Seppänen-Hämäläinen yhtä juhlaa. Me muut täyttää 20, Radio Otto 10 ja Teuvo Lyly viisi vuotta. Kun lisäksi juuri ilmestyi Teuvo Lyly -kokoelma-albumi, oli paikallaan koota herrat yhteen haastattelua varten.

Ville Hänninen

S: Pekka Seppänen
P: Jari Pantzar
H: Pertti "Hämäs" Hämäläinen

Miten olette ajautuneet tekemään sarjakuvia yhdessä?

S: Jari meistä on se oikein pitkän linjan ammattimies. Se oli jo teini-ikässä tunnustettu tekijä, joka piirsi Jymyyn ja Huuleen sarjakuvia. Sitten espoolainen Länsiväylä-lehti halusi espoolaisen piirtäjän tekemän sarjakuvan. Ja koska siellä ei ollut muita hyviä, ne pyysivät Jaria. Me olimme vanhoja koulukavereita ja Jari pyysi meitä tekemään käsikirjoituksia Me muut -sarjaan. Sitä ennen mulla ei ollut oikeastaan mitään tekemistä sarjakuvien kanssa.

H: Mä taas en kokenut olevani tarpeeksi hyvä kirjoittamaan ollakseni kirjailija enkä tarpeeksi hyvä piirtämään ollakseni maalari.

S: Hämiksestä ja Pantzarista piti tulla arkkitehtejä, mutta ne huomasiivat, että piirtämällä saa helpommin leipää eteensä...

Miten sitten saatte leipää eteenne? Millainen teidän työskentelyprosessinne on?

P: Tärkein työväline on ehdottomasti faksi.

S: Se joka käsikirjoittaa tai luonnostelee juttuja, tekee oman osuutensa ja faksaa ne toisille. Joskus me Hämiksen kanssa yöaikaan pannaan jatkuvasti viestejä eestaas toisillemme.

H: Meidän systeemi on se, että me pisteytetään toistemme ideoita. Joka jutulle annetaan pisteitä yhdestä viiteen. Ne, jotka saavat keskimäärin kolme tai enemmän, julkaistaan.

S: Se toimii hirveän hyvin, koska ei tarvitse keskustella ja selitellä, että miksi juttua ei julkaistu. Aina voi vedota siihen, että pisteitä ei tullut tarpeeksi. Kun jutulla on kaksi editoria, se parantaa myös laatua.

H: Tosin silloin kun me annetaan kakon Pekkan jutuille...

P: ...Se sanoo, että meillä on huono huumorintaju - että me ei ymmärretä! Suomihan on täynnä piirtäjiä, jotka

maksaisivat viimeisetkin eläkevaransa saadakseen piirtää Pekan juttuja...

S: Muut piirtäjät kyllä piirtävät mukisematta kaiken!

P: Ne ei vaan uskalla vastustaa sua.

Miten ideanne syntyvät?

H: Ideat on kyllä pakko keksiä ihan itse ja työn kanssa. Joskus vahingossa keksii ex tempore jonkun vitsin, mutta yleensä niin onnellisesti ei käy.

S: Helpointa on työskennellä etukäteen annetun aiheen kanssa. Jos pitää vain keksiä jotain hauskaa, ei silloin mitään synny. Jos taas joku pyytää tekemään jalkapallon MM-kisoista jutun, se on jo paljon helpompaa.

Kun on yli kolmetuhatta strippiä takana, niin alkaa myös olla tuntuma eri tekniikoihin, miten vitsejä tehdään.

H: Meilläse on paljon sitä, että liitetään kaksi asiaa yhteen, joilla ei näytä olevan mitään tekemistä toistensa kanssa, mutta silti se liittämisen näyttää ymmärrettävältä. Joko hyvin samanlaisia tai hyvin erilaisia asioita.

Tai sitten katsotaan jotain tuttua asiaa eri kulmasta kuin normaalisti...

S: Jokaisellahan on tietysti oma tyylinsä tehdä strippejä. Esimerkiksi Juba, joka tekee Viiviä ja Wagneria Hesariin, tekee juttunsa eri lailla kuin me. Ne jutut on hauskoja, mut-

ta selvästi sellaisia, jotka mä tekisin eri tavalla.

H: Viivissä ja Wagnerissä hauskuus perustuu siihen, että lukija tunnistaa tilanteen omasta itsestään, omasta elämästään ja käy sen uudestaan läpi. Siinä ei ole varsinaista koukkuvitsiä lainkaan.

Huumorinne perustuu aika paljon erilaisiin sanaleikkeihin ja sutkauksiin.

S: Joo, usein sanotaan näin, mutta onneksi jotkut fiksit ovat tehneet sen huomion, että ne eivät ole vain sanaleikkejä vaan pikemminkin sanan ja kuvan yhteisleikkejä. Ja se hauskuus muodostuu niiden toimissa yhdessä...

H: Eihän se muuten olisi edes sarjakuva, se olisi vain letkaus.

Miksi ette ole tehneet pitempiä juttuja? Teillä on käytännössä aina ollut tuo klassinen stripin muoto.

H: Mä en ole tainnut koskaan tehdä sivua pitempää juttua. On mulla ideakansioita iso rivi kirjahyllyssä, joista voisi vääntää pitemmänkin jutun tai vaikka telkkarisketsin. En vain ole viitsinyt työstää niitä, ja se on jäänyt.

S: No, tää on kuitenkin meille työtä, ja me tehdään semmoista työtä, mistä me saadaan leipämme. Heti jos joku alkaa tilata ja julkaista pitempiä juttuja ja myös maksaa niistä kohtuullisesti, niitä voisi ehkä tehdäkin. Meillä Suomessa kun ei voi ammatikseen tehdä oikeastaan muuta kuin sanomalehtityötä. Erilaisia pitempiä tarinoita voisi tietysti

keksiä, ja se voisi olla hirveän hauskaakin. On rassaavaa olla jatkuvasti joka kolmannessa ruudussa hauska...

P: Toisaalta stripin tekeminen on yksi homma ja pidemmän jutun tekeminen toinen homma. Se on melkein sama kuin kysyisi, että miksi teet strippejä etkä kudo mattoja... Albumin tekeminen on hirveän kaukana strippien tekemisestä ja päinvastoin.

Kuinka saatte stripit omistumaan? Eikö ole vaikeaa tehdä niin pienen tilaan, olla lavertelematta?

H: Mä olin aikoinaan kauhea lavertelija, mutta seurasin Pekan esimerkkiä ja aloin tiivistää. Nyt Pekka on ruvennut lavertelemaan ja mä joudun ahtamaan sen sepustuksia pieneen tilaan...

S: Periaate on kyllä, että mitä vähemmän krääsää, sen parempi.

H: Mitä nopeammin stripin lukee, sitä suurempi yllätys vitsi on. Mitä pikemmin pääsee rivin alusta loppuun, sitä enemmän se kolahtaa.

S: Ja sitä useampi sen myös lukee! Jarin piirtämät Me muut -stripit on hyvä esimerkki. Ruuduissa on aina jotain hauskoja pikkujuttuja, mutta ei tippaakaan liikaa. Me muut alkoi sillä tavalla, että meillä oli pitempiä tekstejä, enemmän juttuja - ja ne oli huonompia. Nyt me osataan jo hiljalleen tiivistää ja karsia, tehdä se juttu oikein.

H: Pekan käsikirjoitukset on aika usein piirretty siten, että siinä pari hah-

moa kävelee. Jari piirtää ne hahmot toudhuamaan kaikenlaista outoihin paikkoihin. Mulla taas ei ole samanlaista mielikuvitusta. Kun Pekka luonnostelee hahmot kävelemään, mä todellakin piirrän ne kävelemään!

Mitkä ovat teidän eronne käsikirjoittajina?

S: Mä ja Hämäs ei crota paljon mitenkään, eihän kukaan erota Jarin ja Hämiksen piirroksiakaan toisistaan.

P: Hämiksellä vitsi on aina poimittu enemmän oikeasta maailmasta ja Pekalla enemmän...omasta päästä.

H: Hah hah hah!

S: Mun mielestä se on just päinvastoin. Mulla on aina joku tosiasia, mihin mun vitsit perustuu.

P: Hämiksellä on jonkin verran semmoisia Trivial Pursuit-tyyppisiä juttuja, mitä taas Pekalla ei ole koskaan...

H: Mulla on semmoinen vitsinkeksimistekniikka, että mulla on A4-arkki. Mä kirjoitan siihen 21 sanaa, termiä tai fraasia hajalleen paperille. Sitten mä

alan keksiä niiden pohjalta vitsiä. Yhdistän kahden tai useamman toisiinsa, ja siitä se idea sitten viriää...jos viriää!

S: Joskus keksii, joskus ei. Mä tuurasin vähän aikaa Matti Remestä, joka tekee Suomen Lääkärilehden pilapiirroksia. Mulle tuli sitten sellainen hetki, jolloin ajattelin, että teenpä Remekselle juttuja. Ja mä keksin varmaan vartissa ne lupaamani kymmenen vitsiä sille! Semmoisia onnenhetkiä ei kyllä usein satu. Joskus ei keksi mitään ja sitä miettii, että olenkohan mä jo keksinyt kaikki vitsit, mitä voin keksiä.

H: Uderzo kertoi joskus kymmenen vuotta Suomessa käydessään, miten Gosciny oli joskus keksinyt todella hyvän jutun metrossa. Sen jälkeen se matkusti metrolla joka viikko samaan aikaan, mutta ainuttakaan vitsiä ei tullut, yrityksistä huolimatta! (naurua)

Mistä Teuvo Lylyn hahmo on peräisin?

H: Jari keksi hahmon. Se oli alunperin Toivo Lyly, mutta kun puhelinluettelossa oli jo Toivo Lyly, me jouduttiin vaihtamaan se Teuvoksi. Se ilmestyi ensin Länsiväylässä satunnaisesti sivuntäytteinä.

S: Joku vuosi sitten Suomenjoella oli sarjistaapahtuma, jossa me Pantzarin kanssa mietittiin jotain uutta hahmoa. Sitten me tajuttiin, että onhan meillä vanhojakin vielä hyödyntämättä ja alettiin tehdä Teuvo Lyly -strippejä.

H: Mä sitten ajattelin, että sarjaa voisi ehkä yrittää myydä johonkin pieneen lehteen. Pekka kuitenkin sanoi, että hän menee ja myy sen Hesariin ja Ilta-Sanomiin. Ja se teki niin.

S: No, ei se nyt ihan noin mennyt.

H: Noinhan se meni.

S: Teuvon kanssa meillä on ollut siinä onnellinen tilanne, että kehitystyö hahmon kanssa on tehty jo aikaisemmin. Se on kasvanut ja kehittynyt pikku hiljaa erilaisin kokeiluin eri paikoissa. Kun sarja lähti varsinaisesti käyntiin, se oli jo koko lailla valmis.

P: Siinä mielessä se ei ole valmis, että edelleenkin se on vaikea piirtää.

S: Noin nuo piirtäjät aina väittää. Välttää työsuojeluviranomaisille!

H: Kun mä sitä hahmoa kehitin, mulla oli Pekka esikuvana... (naurunremakkaa)

S: Älä valehtele... Koska kaikki pitää Teuvoa todellisuudessa Häniksenä, se yrittää aina vetää maton jalkojen alta ja väittää, että se olisin muka minä! (lisää naurua)

H: Niin joo... Sarjassa on myös Pauli, hyväntahtoinen, vihertäviä arvoja omaava nuori mies, joka...heh heh...on Jari!

P (vittuuntuncella äänellä): Heh heh...

Miten kuvailisitte Teuvoa?

P: Se ei ole antisankari, vaan se on sankari. Kun kaikki on nykyään antisankareita, niin Teuvo on kyllä ehdottomasti sankari.

S: Meillä oli joskus muutama vuosi sitten erimielisyyksiä, miten Teuvo tietynlaisessa tilanteessa käyttäytyy. Nyt ei ole muutamaan vuoteen tarvinnut miettiä...

H: Höm, eihän siitä ole montaakaan viikkoa, kun Teuvo hommasi kännykän ja me pohdittiin, miten sen pitäisi käyttäytyä.

S: Niin no joo. Mutta silti siinä on tietty logiikka, miten Teuvo käyttäytyy. Teuvossa on tavallaan tärkeää se, että se esiintyy koko ajan tilanteen herrana. Teuvo tietää oikeutensa ja vaatii niitä, riippumatta siitä onko se oikeassa.

H: Välillä Teuvo on hyvinkin selvänköinen ja välillä taas täysi uuno. Pekalla on muuten lankomies, joka on taidepuuseppä. Se on tehnyt Pekalle komean Teuvo Lyly-kirjatuen...

S: Joo... Kirjatuki, jossa on Teuvon puhukupla: "Pah! Minäkö kirjanpitäjä?"

H: Oon himoinnut sitä jo pitkään. Sä voit sitten jättää sen mulle perinnöksi.

S: Selvä. Jos mä kuolen, niin saat sen. Eihän sitä tiedä, jos mä vaikka ajan kolari nyt, kun mä meen kotiin.

H: Te ootte sitten tässä todistajina!

S: Toisaalta mä voin ottaa sut kaiken varalta kyytiin... (naurua)

P: (Äärimmäisen huolestuneella äänensävyllä) Mut hei, etkö sä aio kysyä mitä kyniä me käytetään? Mulla on Pilot Drawing Pen 0.3, 0.5 ja 0.8.

H: Ja mulla on Zebra-kynä!

S: Mut hei: et sä aio kysyä mitä olutta mä käytän?

H: Kotiin terveisiä! Ja toivekappaleena Eldankajärven jää.

Kaavio tiimin töistä

	5v.	20v.	10v.	8v.	8v.
	Teuvo Lyly	Me Muut	Radio Otto	Pomo&Väls.	Loikkaset
Hämis	P, K	-	P, K	P, K	P
Pekka	K	K	K	K	K
Jari	P, (K)	P	P*	-	-
Albumit	1	3	-	1	1 (ittm. 9/98)
Lehdet	IS, (HS)	Länsiväylä ynnä muut	Länsiväylä ym.	Talouselämä	(Kaks plus)

P = piirtäjä K = käsikirjoittaja *) Ei tosin enää